

Lisa 2
Kinnitatud Saku Muusikakooli direktori
30.08.2024 käskkirjaga nr 4-ü

Saku Muusikakooli klassikalise kitarrilise üldõppe õppekava, 7 õppeaastat, kokku 1120 tundi, koosneb klassikalise kitarrilise üldõppe ainekavast, solfedžo üldõppe ainekavast ja muusikaloo põhiõppe ainekavast vastavalt õppeaastale: I - 140, II – 140, III – 140, IV – 175, V – 175, VI – 175 ja VII – 175 tundi

1. Ainete loend

- 1.1 I-VII klassis toimub 2 klassikalise kitarrilise ja 2 solfedžo tundi nädalas.
- 1.2 IV-VII klassis toimub 1 muusikaloo tund nädalas.

2. Õppekava eesmärk

- 2.1 Õppekava eesmärk – õnnelik ja enesekindel inimene, kes:
  - 2.1.1 on sihipäraselt arendatud pillivaldamise oskuste ja loomevõimega;
  - 2.1.2 on süvamuusikat mõistev ja hindav;
  - 2.1.3 orienteerub erinevates muusikastiilides ning armastab muusikat ja musitseerimist;
  - 2.1.4 osaleb Saku valla kultuurielu edendamisel.

3. Klassikalise kitarrilise üldõppe ainekava

3.1 I klass, klassikaline kitarr, noorem aste (I-IV klass)

Õppe sisu:

- 1) tutvumine kitarriga ja kitarrimängu asend;
  - 2) heli tekkimise seletus
  - 3) parema ja vasaku käe õige asetuse;
  - 4) helitekitamine *apoyando* ja *tirando* võtete abil;
  - 5) aplikatuurimärkide tundmine;
  - 6) diatooniliste helide asukoht I positsioonis, mäng kõrgemates positsioonides 1. keelel;
  - 7) tuletatud astmed ja alteratsioonimärgid;
  - 8) ühehäälsel muusikaloo mängimine kitarril, meloodia mängimine koos lahtisel keelel kõlava bassiga, lihtne kahe- ja kolmehäälsus.
- Õppeaasta jooksul mängida 5-6 pala, harjutust, etüüdi ja rahvaviisi.

Tasemenäited:

- a) J. Whitworth-P. Nuttall – „The Guitarist´s Way” I ja II osa;
- b) I. Rekhin – „Palad kitarrile”;
- c) L. Ivanova – „Lihtsad palad”, „Algajale kitarristile”;
- d) P. Benham – „7 pala kitarrile”;
- e) M. Linnemann – „Kuus lihtsat süiti kitarrile”;

Heliredelitest mängida C-duur ja a-moll (loomulik) heliredel I positsioonis.

3.2 II klass, klassikaline kitarr

Õppe sisu:

- 1) kitarrimängu tehnika lihtsamad põhielemendid: legato võte (üles ja alla), flažoletid, summutamistehnika;
- 2) legato ja staccato artikulatsioon;
- 3) mäng kõrgemates positsioonides;
- 4) nootide asukoha arvutamine ja leidmine erinevatel keeltel erinevates positsioonides.

Õppeaasta jooksul esitada kümme kond pala ja etüüdi.

Tasemenäited:

- a) F. Sori, M. Giuliani, M. Carcassi, N. Coste'i, F. Sori, D. Fortea etüüdid;
- b) A. Diabelli – „30 Sehr Leichte Übungsstücke” op 39;
- c) N. Koškin – „Happy Birthday”;
- d) N. Paganini – „43 väikset pala”;
- e) R. Nurmsaar – palad kogumikust „Tants purpurpunasel ööl”.

Heliredelitest mängida G-duur ja e-moll (loomulik, harmooniline) heliredel 2 oktaavis.

3.3 III klass, klassikaline kitarr

Õppe sisu:

- 1) mängutehnika arendamine: uute mängutehniliste elementide tutvustamine ning nende rakendamine komplekselt varasemalt õpitutega;
- 2) akordsaate mängimine kitarril: lihtsamate tüüpakordide (C, C7, D, Dm, D7, E, Em, F, G, G7, A, Am, A7) ning neist moodustuvate akordijärgnevuste tutvustamine;
- 3) mängitavate palade põhjalik analüüs koos õpetajaga: tonaalsus, vorm, faktuur, fraseerimine, dünaamika, agoogika, artikulatsioon, tämber jne, tehniliste võtete rakendamine üldmuusikalistel eesmärkidel;
- 4) aplikatuuriliste põhimõtete selgitamine.

Aasta jooksul esitada erineva karakteriga ning erinevate ajastute palu ja etüüde.

Heliredelitest mängida F-duur ja d-moll (loomulik, harmooniline ja meloodiline) heliredel 2 oktaavis.

3.4 IV klass, klassikaline kitarr

Õppe sisu:

- 1) muusikateoreetiliste teadmiste sidumine pillimänguga;
- 2) muusikaesteetiliste vaadete arendamine;
- 3) toonikvaliteedi parandamine;
- 4) tämbri varieerimine;
- 5) tehnilised erivõtted, sh pizzicato, glissando jt;
- 6) iseseisva aplikatuuristamise põhimõtete selgitamine.

EKSAM: Esitada peast 2 erineva karakteriga pala.

Heliredelitest mängida valikuline mažoorne ja minoorne (loomulik, harmooniline ja meloodiline) heliredel 2 oktaavis.

3.5 V klass, klassikaline kitarr, vanem aste (V-VII klass)

Õppe sisu:

- 1) erinevate ajastute muusika interpretatsioonipõhimõtete tutvustamine;
- 2) skordatuur ehk teatud keelte ümberhäälestus;
- 3) mängitavate palade iseseisev analüüs: tonaalsus, vorm, faktuur, fraseerimine, dünaamika, agoogika, artikulatsioon, tämber jne,
- 4) omandatud tehniliste võtete rakendamine üldmuusikalistel eesmärkidel;
- 5) palade iseseisev aplikaatuuristamine.

Heliredelitest mängida valikuline mažoorne ja minoorne (loomulik, harmooniline ja meloodiline) heliredel 2 oktaavis ja intervallidest tertsid.

3.6 VI klass, klassikaline kitarr

Õppe sisu:

- 1) mootorika arendamine;
  - 2) käte koostöö sünkroonsuse parandamine;
  - 3) rasgueado mängustiili ning erinevate tantsurütmide tutvustamine;
  - 4) keerulisemate akordimärkide lugemine ning akordide moodustamise põhimõtete tutvustamine;
  - 5) artikulatsiooniliste, dünaamiliste ja tämbriliste nüansside tunnetuse arendamine;
  - 6) iseseisva töö harjumuste väljakujundamine.
- Aasta jooksul esitada võimalikult erinevate ajastute muusikat, nii suur- kui väikevorme.

Heliredelitest mängida valikuline mažoorne ja minoorne (loomulik, harmooniline ja meloodiline) heliredel 3 oktaavis ja intervallidest tertsid, sekstid.

3.7 VII klass, klassikaline kitarr

Õppe sisu:

- 1) lõpueksami kava koostamine ja ettevalmistus;
- 2) muusikateoste teadlik ja põhjalik iseseisev analüüsimine;
- 3) muusikateoreetiliste ja -ajalooliste teadmiste rakendamine interpretatsioonis;
- 4) kitarrimuusika ajaloo ja traditsioonide ning erialase kirjanduse lähemalt tutvustamine.

EKSAM: Esitada lihtsamat tüüpi suurvorm, polüfoonia ja karakterpala või etüüd.

4. Solfedžo üldõppe ainekava

Solfedžo üldõppe ainekava eesmärk on õpilastes arendatud muusikaline kirjaoskus ja analüüsi võime.

4.1 I klass, solfedžo, noorem aste (I-IV klass)

Põhieesmärgid: rütmiõpetus, laaditaju arendamine, duur ja moll.

Õppe sisu:

- 1) Meetrum ja rütm.

Rõhulised ja rõhutud taktiosad. Takt ja taktijoon. Taktidesse jaotamine. Lõpujoon.

Kordusmärk. Taktimõõdud 2/4, 3/4, 4/4 = C. Taktiviipamise skeemid. Noodivältused ja pausid:

tervenoot tervepaus

poolnoot poolpaus

veerandnoot veerandpaus

kaheksandiknoot kaheksandikpaus

kuueteistkümnendiknoot kuueteistkümnendikpaus

Rütmid: "ti-ti"; "tiri-tiri"; "ti-tiri"; "tiri-ti"

Eeltakt

2) Noodikirja algteadmised.

Noodijoonestik ja abijooned. Nootide asukohad noodijoonestikul. Noodivarte õigekiri. Pauside kirjutamine. Viiuli- ja bassivõti. Nootide tähtnimed.

3) Helistikud.

Laadid: duur ja moll. Astmed ja astmetaju arendamine.

Helistikud. Duurid C, F, G, D ja loomulikud mollid a, d, e. Tervetoon ja pooltoon.

Paralleelhelistikud. Toonika. I astme (toonika) kolmõla. Juhtheli.

4) Diktaat.

Rütmidiktaat 2-4 takti, ettevalmistused meloodiliseks diktaadiks.

5) Laulmine.

Heliredel duuris ja loomulikus mollis, I astme kolmkõla duuris ja mollis, eakohased ühehäälsed harjutused ja kaanonid.

6) Rütmika.

Liikumisega (rütmika, tants, pantomiim jms.) seotud mõisted ja vastavate võtete harjutamine, muusika kuulamine ja analüüs.

4.2 II klass, solfedžo

Põhieesmärgid: molli kolm liiki, intervallid p.1, p. 4, p. 5, p. 8.

Õppe sisu:

1) Rütm ja taktimõõt.

Punkt noodi järel, kolmelöögiline noot, punkteeritud rütm, kuueteistkümnendiknoot ja –paus, eeltakt.

2) Helistikud kahe märgini (D-h, B-g, d- ja e-moll), toon ja pooltoon, heliredeli ehitus, ebapüsivad ja püsivad astmed.

3) Intervallid.

Tutvumine puhaste intervallidega p.1, p. 4, p. 5, p. 8;

4) Kuulamine.

Duuri ja molli heliredel, T ja t kolmkõla põhikuju (meloodiliselt ja/või harmooniliselt), õpitud intervallid (meloodiliselt ja/või harmooniliselt).

5) Diktaat.

Lihtne suuline ja kirjalik diktaat 2-4 takti duuris, rütmidiktaat kuni neli takti.

6) Laulmine.

Duuri ja loomuliku molli heliredel, T ja t kolmkõla, lihtsad harjutused koos taktiviipamisega.

4.3 III klass, solfedžo

Põhieesmärgid: lihtintervallid, akordiõpetuse algus.

Õppe sisu:

1) Rütm ja taktimõõt.

Punkteeritud rütm (ta-i-ti), varemõpitu kordamine ja kinnistamine.

2) Helistikud.

Molli kolm kuju, helistikud kolme märgini.

3) Intervallid.

v.2, s. 2, v. 3, s. 3, intervallide suurus toonides, ehitamine antud noodist üles ja alla.

4) Akordid.

Toonika kolmkõla pöörded.

5) Kuulamine.

Õpitud intervallide eraldamine meloodiliselt ja/või harmooniliselt, duuri, loomuliku, harmoonilise ja meloodilise molli heliredelid.

6) Diktaat.

Suuline ja kirjalik meloodiline diktaat, neli takti, rütmidiktaat kuni neli takti.

7) Laulmine.

Duuri ja molli kolmkõla pööretega, duuri ja loomuliku molli heliredel.

4.4 IV klass, solfedžo

Põhieesmärgid: akordide ehitamine, toonika kolmkõla pööretega duuris ja mollis, põhikolmkõlad duuris ja mollis.

Õppe sisu:

1) Taktimõõt 3/8.

2) Helistikud.

Nelja märgiga duurid ja mollid.

3) Intervallid.

v. 6, s. 6, v. 7, s. 7

4) Akordid.

Duuri ja molli toonika kolmkõlade ehitamine ja pööramine; põhikolmkõlade ehitamine duuris ja mollis.

5) Kuulamine.

Duuri ja molli (kolm kuju) heliredelid; duuri ja molli kolmkõlad.

6) Diktaat.

Suuline ja kirjalik meloodiline diktaat (neli takti); rütmidiktaat (kuni neli takti).

7) Nõuded laulmisele: duuri ja molli kolmkõlad pööretega, duuri ja harmoonilise molli heliredel.

Üleminekuksam IV klassis, kirjalik osa:

a) diktaat 2/4 või 3/4 taktimõõdus, 4 takti, kuni kahe märgiga helistikes, astmeline ja kolmõla liikumine;

b) rütmidiktaat 2/4 või 3/4 taktimõõdus, 4 takti;

c) kuulamine: meloodilised lihtintervallid, T ja t kolmkõla, duuri ja molli (kolm kuju) heliredel;

d) teooria: helistiku määramine võtmemärkide järgi, antud intervalli määramine;

heliredeli ehitamine (duur ja molli kolm kuju), antud helistikus toonika kolmkõla ehitamine ja pööramine, antud helistikus põhikolmkõlade ehitamine.

Suuline osa (vastavalt piletile):

a) duur heliredeli laulmine kuni kahe märgiga helistikes;

b) toonika kolmkõla pööretega ja/või põhikolmkõlade laulmine kuni kahe märgiga duurides;

c) õpitud harjutuse laulmine.

4.5 V klass, solfedžo, vanem aste (V-VII klass)

Põhieesmärgid: D7 lahendusega ning s.2, v.7 ja s.7 lahendustega.

Õppe sisu:

1) Rütm, taktimõõt: triool, 6/8 taktimõõt.

2) Helistikud: kuni viie märgiga duurid ja mollid.

3) Intervallid: lihtintervallide ehitamine antud noodist üles ja alla, v.7 lahendusega duuris (s.3, s.6) ja mollis (v.3, v.6), s.7 lahendusega p.8, s.2 lahendusega duuris (v.3, v.6) ja mollis (s.3, s.6).

4) Akordid: D7põhikujus duuris ja mollis, toonika, subdominandi ja dominandi kolmkõla pöörete ehitamine duuris ja mollis.

5) Kuulamine: D7 lahendusega, s.2, v.7, s.7 lahendustega, kolmkõla ning pöörded duuris ja mollis.

6) Diktaat: 2/4 või 3/4 taktimõõdus 4-8 takti duuris, 4 takti mollis.

7) Laulmine: kõik õpitu, jõukohased harjutused.

4.6 VI klass, solfedžo

Põhieesmärk: põhikolmkõlade pöörded duuris ja mollis.

Õppe sisu:

1) Rütm ja taktimõõt: punkteeritud 6/8 taktimõõt, triool, süngoop.

2) Helistikud: kuue märgiga duurid ja mollid.

- 3) Intervallid: lihtintervallide ehitamine antud noodist üles ja alla, intervallide laulmine antud noodist üles.
- 4) Akordid: kõikide põhikolmkõlade pöörete ehitamine duuris ja mollis.
- 5) Kuulamine: D7 lahendusega duuris ja mollis, duuri ja molli kolmkõlad ja nende pöörded, lihtintervallid.
- 6) Diktaat: 2/4 ja 3/4 taktimõõdus kuni 8 takti duuris või mollis.
- 7) Laulmine: kõik õpitu, jõukohased harjutused.

4.7 VII klass, solfedžo

Põhieesmärk: akordid VII astmelt.

Õppe sisu:

- 1) Rütm ja taktimõõt: sünkoop, vahelduv taktimõõt.
- 2) Helistikud: seitsme märgiga duurid ja mollid.
- 3) Intervallid: intervallide laulmine, kuulamine harmooniliselt ja meloodiliselt.
- 4) Diktaat: 2/4, 3/4 taktimõõdus 8 takti, 4/4 taktimõõdus 4 takti.
- 5) Laulmine: oskus rakendada teoreetiliselt õpitud.
- 6) Nooditeksti analüüs: lauluharjutuste analüüs õpitud helistikes.

Lõpueksam VII klassis, kirjalik osa:

- a) diktaat: 2/4 või 3/4 taktimõõdus – 8 takti, 4/4 taktimõõdus – 4 takti, kuni kahe märgiga helistikes;
- b) kuulamine: lihtintervallid meloodiliselt ja harmooniliselt, duuri ja molli kolmkõlad põhikujus ja pööretena harmooniliselt, D7 lahendusega duuris ja mollis;
- c) teooria: õpitud intervallide ja akordide ehitamine ning lahendamine antud helistikus või antud noodist, intervallide ja akordide määramine, harmoonilise või meloodilise molli ehitamine või laadi määramine;
- d) rütmidiktaat – 4 takti, õpitud rütmidel.

Suuline osa:

- a) moll heliredeli laulmine;
- b) põhikolmkõlad duuris ja mollis;
- c) D7 lahendusega duuri või molli;
- d) õpitud harjutuse laulmine.

5. Muusikaloo põhiõppe ainekava

Muusikaloo põhiõppe ainekava eesmärk on õpilastes tekitatud muusika kuulamise vajadus, oskus seda hinnata, kujundatud muusikatunnetuse võime, orienteerumisvõime erinevates muusikastiilides ja ajastutes, kvaliteetselt edasiantud baastadmised.

5.1 IV klass, muusikalugu (noorem aste)

Õppe sisu:

- 1) Heli omadused, heli teekond tekkimisest kuulajani, akustika põhitõed.
- 2) Muusika väljendusvahendid: meloodia, rütm, meetrum, helilaad, tempo, dünaamika, register, tämber, harmoonia (homofoonia- polüfoonia), faktuur.

Muusika näiteid esitatakse klaveril, võimalusel kasutatakse õpilaste repertuaari.

- 3) Vokaalmuusika hääleliigid, ansamblid, koorid.
- 4) Eesti rahvalaul ja selle liigid.
- 5) Eesti rahvapillid ja pillilood.
- 6) Eesti rahvatantsud.
- 7) Partituur: sümfooniaorkestri pillid partituuri järjekorras, pillirühmadest moodustuvad ansamblid, orkestri paigutus.

Muusikanäidetena kasutatakse Viljaandi Muusikakoolis valmistatud CD-d, S. Prokofjevi muusikalist muinasjuttu „Petja ja hunt“ ja klaverijuttu „Neli heldet haldjat“.

- 8) Helitööde ülesehitus: motiiv, fraas, lause, periood.

9) Põhiskeemid vormidest: 2- ja 3- osaline lihtvorm, 3- osaline liitvorm, variatsioonivorm, rondovorm.

Näited Anu Kõlari raamatust „Muusikalugu“.

10) Tantsud: ajaloolised tantsud (menuett, gavott, polonees, masurka, krakovjakk, polka, booloro, tšardaš, valss, tango).

11) Lavamuusika (ballett, ooper, rock-ooper, operett, muusikal).

Muusika näidetena kasutatakse Viljandi Muusikakoolis valmistatud CD-d.

5.2 V klass, muusikalugu (vanem aste)

Õppe sisu:

1) Keskaeg: romaani ja gooti stiil, gregooriuse laul, varajane mitmehäälsus, organum, motett, rüütllaul.

2) Renessans: ajastu üldisloomustus, võrdlus keskajaga, uued laululiigid – ballata, madrigal, Palestrina, Orlandus Lassus, ajastu pillid.

3) Barokk: ajastu üldisloomustus, võrdlus renessansiga, A. Vivaldi elu ja looming, „Aastaajad“ (kordamisena).

J. S. Bachi elu ja looming: inventsioonid, prelüüdid ja fuugad (HTK), oreliteosed (tokaata ja fuuga d moll).

Concerto grosso mõiste, Brandenburgi kontserdid.

Vokaalmuusika (mõni aaria või kantaadi osa).

4) Klassitsism: ajastu üldisloomustus ja võrdlus barokiga, uued žanrid.

J. Haydni elu ja looming.

Sümfoonia mõiste ja ülesehitus.

Sonaat-allegro vorm, instrumentaalkontsert.

Keelpillikvarteti mõiste ja ülesehitus.

W. A. Mozarti elu ja looming: sümfooniad, klaverisonaadid.

Ooperiloomingust katkendid ooperitest „Figaro pulm“, „Don Giovanni“ ja „Võluflööt“.

Reekviem.

Ludvig van Beethoveni elu ja looming, helikeele võrdlemine Haydni ja Mozarti loominguga.

Klaverisonaadid.

Sümfooniad.

5.3 VI klass, muusikalugu

Õppe sisu:

1) Romantism

F. Schubert: laulud, laulutsükliid, sümfooniad, klaverimuusika, kammermuusika.

F. Chopin: etüüdid, prelüüdid, poloneesid, mazurkad, valsid.

R. Schumann: klaverimuusika - klaveripalade tsükkel „Lastestseenid“.

E. Grieg: klaveripalad ja orkestrimuusika – kontsert klaverile ja orkestrile a-moll, muusika

H. Ibseni draamale „Per Gynt“.

J. Sibelius – sümfooniline muusika.

H. Alfven – Rootsi rapsodia nr. 1.

2) Baltimaade muusika

Läti muusika: piirialade rahvalaulude sarnasus, Cimse seminarist, A. Kalninši looming.

Leedu muusika: M. Tšiuurlionise sümfoonilised poemid „Mets“ ja „Meri“.

3) Vene muusika

Rahvalaulust Glinkani – M. Glinka orkestrimuusika, ooperid.

Vene muusika 19. saj. 2. poolel: „Võimas rühm“ (A. Borodin, M. Mussorgski, N. Rimski-Korsakov, C. Cui, M. Balakirev).

P. Tšaikovski: klaveripalade tsükkel „Aastaajad“, kontsert klaverile ja orkestrile nr. 1, sümfooniline muusika, ooperid, balletid.

S. Prokofjev: ballett „Romeo ja Julia“, sümfooniad.

D. Šostakovič: prelüüdid ja fuugad, sümfooniad, filmimuusika.

5.4 VII klass, muusikalugu

Õppe sisu:

1) Põgus ülevaade 20. sajandi muusika uutest suundadest: impressionism, ekspressionism, neoklassitsism.

2) Eesti rahvusliku muusikakultuuri tekkimine 19. sajandil: laulu- ja mänguseltsid, nende osatähtsus koorilaulu arengus, 3 esimest üldlaulupidu, rahvusliku heliloomingu teerajajad (Kunileid, Thomson, Saebelmann, Hermann), esimesed professionaalid (Kappel, Härma, Tüürpu), esimene sümfooniaorkester (Läte).

3) Eesti muusikaelu 20. sajandil:

R. Tobias, A. Kapp, nende osa sümfoonilise muusika arendamisel.

H. Eller – põhjamaise helikeele taotlused.

E. Tubin – Eesti suurim sümfonist, esimese balleti looja.

M. Saar ja C. Kreek – rahvaviiside arendusvõtted nende lauludes.

V: Tormis- rahvamuusika kasutamine, võrdlus Saare ja Kreegiga.

G. Ernesaks- laulutaat, tema tegevusvaldkonnad, ooperid.

Uute muusikaliste väljendusvahendite kasutuselevõtt: E. Tamberg, A. Pärt

Uus põlvkond, 20. sajandi II poolel sündinud heliloojad: L. Sumera, E. S. Tüür.

Lõpueksam VII klassis – koosneb õppeaasta jooksul kuulatud muusikanäidete äratundmisest ning küsimustest eesti muusika kohta.